

פרופ' דויד סקלן ז"ל

ביום ד' 1 לספטמבר נפסקו לפתע חייו של פרופ' דויד סקלן והוא רק בן 59 שנים. בכך אבד חוקר מצטיין במחקר התזונה של בעלי חיים בפקולטה לחקלאות. דויד סקלן נולד באנגליה, שם סיים לימודי בוגר בכימיה ומסמך בכימיה של מוצרי חלב. את הדוקטורט בביוכימיה של שומנים, סיים בפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה העברית ב-1971. הוא הצטיין בהירות החשיבה, ברוחב היריעה של הנושאים שהיה פתוח להם, במגוון הנושאים אותם הוא חקר, במהירות הקליטה של מהות נושא, בהתבטאותו התמציתית.

דויד נטל חלק בהוראה של מספר גדול של קורסים. בשנתיים-שלוש האחרונות הנחה, בעצמו וכן בשיתוף עם מורים אחרים מן הפקולטה לחקלאות וממוסדות מחקר אחרים, שבעה תלמידים לתואר מוסמך וחמישה תלמידים לתואר דוקטור. הוא יצר קשרים הדוקים עם תלמידיו, וראה בעבודת המחקר שלהם כלי לקידום דרכי החשיבה, לפיתוח היכולות הגלומות בהם ולקידום הדימוי העצמי שלהם.

תפוקת המחקר שלו היתה יוצאת דופן: קרוב למאתיים פרסומים בעיתונות מדעית במשך 33 שנות פעילות. בקיאותו התמקדה בתחום הויטמינים והשומניים בהזנת בקר, עופות ואדם. העניין שלו בתחומים רבים הביאוהו למגוון של נושאים. עבודת מעבדה בעלת איכות גבוהה שנעשתה על ידי עופרה קידר, היתה לו למשענת חשובה, במשך שנים רבות אלו.

את דרכו במחקר החל בתחום ספיגת חומרים שומניים - חומצות שומניות, ויטמין A ורטינול - במערכת העיכול של מעלי גירה. מכאן הוא עבר לספיגת חלבון, מינרלים ומים במערכת העיכול. הוא המשיך בחקר תוספות של שומן מוגן לתפריט של פרות, כדרך להעשרת המנה באנרגיה בתקופת שיא התחלובה. מחקרים נוספים נבחנו משמעות העשרת המנה גם על ביצועי הרבייה של הפרות. מכאן המשיך, יחד עם עוזי מועלם, לבחינת הטיפול בהורמון הגדילה, במקביל

להעשרת המנה בשומן מוגן. כיוון זה בה לבחון אופציות לדרבון ייצור החלב באמצעים הורמונליים, תוך נסיון לשמור על מאזן האנרגיה בגוף. בשנים האחרונות הוא החל לבחון את הקשר בין הירידה העונתית בפוריות, לשינויים בהעברת חומצות שומניות בזיקק ובביצית.

מראשית עבודתו עסקו רבים ממחקריו בתחום תזונת האפרוחים. בראשיתה בחן את ספיגת השומנים במערכת העיכול של תרנגולות ואת הקשר שלה לסוכרים וחלבונים, את ספיגתם של הויטמינים

המסיסים בשומן במערכת העיכול של התרנגולות ותרגולי הודו ואת משמעותם עבור התנגדות למחלות. בעשר השנים האחרונות התמקד, יחד עם יעל נוי וזהבה אוני, בהתפתחות תפקודי העיכול בראשית חיי האפרוח, שרק מעט היה ידוע עליו. הם חקרו את יחסי הגומלין בין החלמון שבאפרוח הבוקע לבין המזון הניתן לאפרוח. הם הראו כי העדר המזון ב-24 השעות לחיי האפרוח, מעכב את התפתחות המעיין וגורמי העיכול, ומקטין את קצב הגדילה שלאחר מכן. מתן מזון עם הבקיעה מאיץ את גדילת האפרוח, ומשפר את רווחיות גידול הפטמים, הנמשך שבועות אחדים בלבד.

ב-10 השנים האחרונות השתתף במחקר בדגים. גישות מתזונת הבקר והעופות הותאמו לתזונת הדגים. הוגדרו צרכי דג הבורי באנרגיה ובחלבון, ונבדקו השפעותיהן של חומצות שומניות למזונם של דגים ושופרה נצילות המזון. בקיאותו בחמרים השומניים והעניין הרב בתחומים רבים, הפכה אותו לכתובת לחוקרים אשר בקשו שיתוף פעולה. מכך צמחו מחקרים רבים, כשליש ממחקריו, שעסקו בנושאים מגוונים.

הלך מאתנו אדם בעל עניין רב בתזונה, שניחן בתפוקה מדעית יוצאת דופן, שפעילותו הקיפה תחומים רחבים. הלך מאתנו אדם שהצטיין בשיתוף פעולה, ששמח להעניק מן הידע שלו לאחרים, אדם שידע להושיט יד לתלמידיו וחבריו.

מימי ברמן